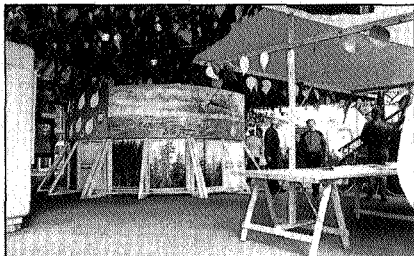

KUNST EN MILIEU OP EEN NS-PERRON

Gerard van Dijk

De 'zure regenweek' heeft de Groningse milieubeweging wel het één en ander geleerd. Niet alleen op het gebied van de samenwerking met de overheid, maar ook waar het gaat om de toepassing van ongebruikelijke methodieken is in Groningen nieuwe ervaring opgedaan.

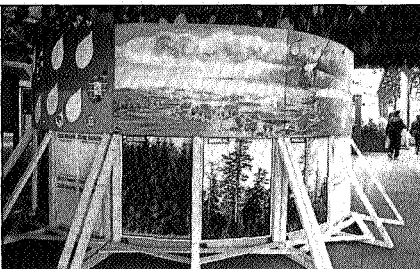
De overheid drukte in deze aktieweek een zwaar stempel op de inhoud van de voorlichting; zij leverde een groot deel van het verstrekte informatiemateriaal in de vorm van brochures, posters, advertenties, tv-spots en bepaalde daarmee deels de inhoud van de boodschap. Het blijkt mogelijk een milieuprobleem in een korte tijd tot gemeengoed te maken — iets waarover men praat op straat.

Overzicht op het station te Groningen

Qua timing waren de inspanningen van overheid en milieubeweging goed op elkaar afgestemd, maar naar de inhoud bezien liepen de campagnes niet bepaald parallel. De VROM-informatie was erop gericht het overheidsstraatje schoon te vegen en de schuld van de ellende bij 'ons' neer te leggen. Maar het is nog niet te laat, aldus de boodschap — aan het eind van de regenboog op het omslag van de VROM-brochure staat de gebruikelijke pot met goud. Het zal allemaal nog dik voor elkaar komen en dus hoeven we over dit onderwerp al niet meer na te denken.

Een aantal Groningse milieuklubs heeft geprobeerd juist wél iets in beweging te bren-

Zure regen in het station

gen bij het publiek. Zij hebben in de aktieweek de mensen opgezocht in het NS-hoofdstation in Groningen en hen een week lang gekonfronteerd met kleuren, vormen, geluiden en composities, die degenen die ze ondergaat even uit zijn gewone doen brengen. Daarin was de informatie over verzuring opgenomen. Terzijde was een kraam met informatiemateriaal opgesteld. Eerst iets over de organisatie van dit samen-

Informatiestand

spel van kunst en informatieoverdracht. De milieuoorganisaties (Milieufederatie Groningen, Noorderbreedte, Konsulentschap Voorlichting en Edukatie, Fietsersbond ENFB en Reizigers Openbaar Vervoer) hebben de NS gevraagd de perronruimte beschikbaar te stellen voor voorlichtingswerk over verzuring. Mede door de bemiddeling van de werkgroep 'Wijs op Weg' (samenwerkingsverband openbaar vervoer, milieubeweging, vakbonden) reageerde het spoorwegbedrijf positief.

Bladerdak en podium

De Groningse kunstenaar Alex Sandee ontwierp op de perrons een omgeving, waarin een bescheiden hoeveelheid direkte zure-regeninformatie was opgenomen. De perrons werden voorzien van een ritslend bladerdak, dat boven het middenperron het dichtst was. Daar werd een rond podium (middellijn 5 m) gebouwd, dat gedeeltelijk werd omsloten door panelen op ooghoogte. Op het podium stond de bezoeker oog in oog met panelen vol kleurvlakken, eromheen lopend kreeg hij een zacht glooiend, paradijselijk landschap te zien, dat onder de rook en de zure regen van de menselijke 'beschaving' is komen te liggen. Kosmische muziek, waarin de geluiden van vogels en, nu en dan, het verscheurende geraas van een autosnelweg waren gemengd, onder-

ZURE REGEN

MORGEN OOK NOG?

DAN MORGEN ZEKER
ZOUTE TRANEN

steunde het geheel. Bakken met jonge bomen versterkten de natuurillusie en een drietal borden met de tekst *'Het milieu dankt de treinreizigers'* zei in woorden wat de hele omgeving al uitstraalde.

In de middaguren werden de panelen aangesloten tot een halfroond decor achter het podium, waarop live-muziek werd gemaakt. Het was een open podium, waarop iedereen die wat te zeggen had terecht kon. De hele 'informatieve situatie' was sfeervol en vriendelijk. Veel mensen toonden zich er aangenaam door getroffen en wie is meer bereid enige informatie op te nemen dan degene wiens oog en oor even zijn gestreeld?

Reizigers aanspreken

De reizigers aanspreken op hun milieuvriendelijk gedrag — dat was een van de uitgangspunten. Treinreizigers verplaatsen zich op een — in vergelijking met automobilisten — milieuvriendelijke manier. De keuze voor het openbaar vervoer wordt weliswaar vaak op andere dan milieubeschermingsgronden gemaakt, maar dat neemt niet weg dat de boodschap aan treinreizigers positief kan zijn.

De resultaten van deze opzet waren verrassend goed.

Duizenden mensen namen kennis van de aangeboden informatie, op welke manier dan ook. Vele honderden verzamelden aan de kraam wat informatiemateriaal, dat in veel gevallen mee de trein inging en onderweg gespreksstof leverde. Een speciaal voor treinreizigers gemaakte folder bracht de lezer nog even terug bij het stationsgebeuren. De zure regenposter (*'Zure regen — zoute tranen'*) vond zijn weg naar de huiskamers. Ondanks het grote aanbod van gratis informatiemateriaal werd er die week meer verkocht dan bij andere gelegenheden vanuit een kraam gebruikelijk is. De mensen reageerden positief, stelden vragen en gaven aanmoediging.

Kunstuitingen kunnen mensen meer ontvankelijk maken voor informatie. Als dat verantwoord gebeurt — dus niet om mensen knollen voor citroenen te verkopen — kan er meer worden bereikt dan de voorlichtings- en edukatiewinkel van de milieubeweging met zijn traditionele methodieken vermag. De stationsactie in Groningen was daarvan een goed voorbeeld.